

Kontrollenheten
Håkan Jonsson
Tfn: 036-15 58 16
Mobilnr: 070-556 21 49
Fax: 036-71 80 44
E-post: hakan.jonsson@jordbruksverket.se

Klassificeringsverksamheten 2011

1. Kontrollredovisning

Statens Jordbruksverk ger ut detaljregler för klassificering av slaktkroppar, kontrollerar hela systemet och certifierar slakteriernas klassificerare.

Jordbruksverks klassificeringsgrupp ansvarar för kontrollen av systemet. Under året har Anders Eriksson, Håkan Jonsson (samordnare) och Kenny Persson ingått i klassificeringsgruppen. Årsrapporter med klassificeringsstatistik finns på hemsidan www.jordbruksverket.se/handel/livsmedel/kottklassning/statistik.

Regler, broschyrer och filmer/DVD som beskriver systemet kan beställas på Jordbruksverkets hemsida eller av klassificeringsgruppen. Målsättningen för kontrollarbetet är att uppfylla de minimikrav som EU ställer.

Klassificeringssystemet ska ge ett korrekt underlag för handel med slaktkroppar och avräkning till djurleverantörerna för slaktkroppar från djur slaktade vid alla landets kontrollslakterier. De slakterier som endast slaktar och styckar egna djur kan efter ansökan få dispens från klassificeringsreglerna. Alla i gruppen har utfört kontroller, deltagit i utbildning av klassificerare och informerat berörda parter som t.ex. slaktdjursproducenter och styckningsfirmor om systemet.

Kontrollen har omfattat två oanmälda kontrollbesök per kvartal för de större slakterierna, 17 slaktlinjer för nöt och 7 slaktlinjer för svin. De något mindre kontrollslakterierna, 9 slaktlinjer för nöt och 9 slaktlinjer för får har kontrollerats minst en gång per kvartal. De minsta slakterierna som omfattats av klassificeringsreglerna 24 stycken har besökts minst en gång per år. Några kontrollslakterier för ren av de 14 som finns och några styckningsföretag har också besökts under året. 16 små slakterier har dispens från klassificeringsreglerna. Klassificeringssystemet har fungerat bra under året som gått.

Totalt under 2011 har 353 stora slaktlinjer kontrollerats varav 246 gällde nötkreatur med i medeltal 43 kontrollerade slaktkroppar eller ungefär 2 % av totala antalet slaktade nötkreatur. Vid 121 inspektioner har slaktkroppar av får kontrollerats och 161 inspektionsprotokoll för klassificering av grisslaktkroppar har upprättats. 19 kontrollbesök har lett till vidare åtgärder som återbesök samt vidareutbildning av berörd klassificerare. Tre kontrollbesök har varit begärda kontroller och två arbetsdagar har använts för besök på styckningsanläggningar. Vid besöken har vid 10 tillfällen tagits extra protokoll som underlag för kontroll av handjursbidrag. Sammanlagt har under 2011 för nöt, får och gris upprättats 87 putsningsprotokoll.

2.1 Utbildning

Utbildningsprogrammet för nya klassificerare har påbörjats. Praktikveckan på referensslakteriet i Kalmar har redan genomförts av några blivande klassificerare. Då lagom antal personer har gjort denna praktik kommer slutkursen att genomföras vilket beräknas ske i maj 2012.

2.2 EU-kontroll

Medverkan i EU:s klassificeringskommitté har omfattat två dagar för sammanträde i Bryssel.

3. Utveckling

För att utveckla systemet har Jordbruksverket ett rådgivande branschråd, klassificeringsrådet, som under perioden har träffats en gång. Handdatorprojektet fortsätter och inhyrd konsult från SWECO har i förstudie förordat att det handdatorsystem som idag används i Norge även införs i Sverige. Det kommer i så fall ligga som en kopia av det norska systemet och inte vara sammankopplat med jordbruksverkets övriga datasystem. En nyttokalkyl har upprättats och nästa steg blir informationsklassning. Därefter kan upphandlingskedet inledas.

Projektet ”Tomograf” som genomfördes under november 2010 i Kristianstad har ytterligare utvärderats. Av resultaten framgår att svenska grisar eventuellt undervärderas med ett par köttprocentenheter. Nuvarande GP2ekvation är fortfarande i det närmaste optimal med hänsyn till säkerhet vid rangering av slaktkropparna. Om man delar upp materialet i Avelspoolens och Scans grisar så klassificeras båda materialen lika, rättvist och med hög säkerhet med nuvarande GP2ekvation. Vid testen mättes slaktkropparna både med GP2 och med den nyare varianten GP7 där det visade sig att GP2 är den version som har högst säkerhet. Med projektet som bakgrund beslutade rådet att det inte för tillfället är aktuellt att genomföra ett nytt dissektionsförsök. För att undersöka om och hur mycket den generella undervärderingen av de svenska slaktsvinen är gjordes en jämförande test vid ett slakteri i Oslo. Norge har nyligen genomfört ett dissektionsförsök i enlighet med EU-regelverket och programmerat om sina GP7instrument. Med en svensk GP2 mättes parallellt med GP7 några tusen grisslaktkroppar och det visade sig att skillnaden mellan instrumenten på de raskombinationer vi använder i Sverige var mindre än en köttprocent. Medelköttprocenten i såväl Norge som i Danmark ligger på 61 procent och i Sverige på 58 procent. Denna skillnad beror alltså till mindre del på att vi har en ”gammal” ekvation. Största skillnaden förklaras av avelsmaterial, utfodring och högre slaktvikter.

4 Klassificeringsstatistik

Klassificeringsstatistik finns som vanligt i slutet av denna årsrapport. Statistik för ren har slopats eftersom dessa frågor har överförts till Sametinget Box 582 831 27 Östersund. Vid frågor kontakta Isabella Nutti på telefon 063-15 08 50 eller 070-666 22 72. Inga stora förändringar av det statistiska klassificeringsutfallet inträffade under året. De mest uppseendeväckande siffrorna är den stora ökningen av slaktade handjur som skedde under senare delen av året med vetskapen om att handjursbidraget skulle slopas vid årsskiftet vilket i kombination av förra årets stora slakt av hondjur kan ge kraftiga produktionsminskningar av nötköttkött de kommande åren. Den klassificeringsförsämring av särskilt hondjur som pågick under många år i och med förändringen i SLB har på senare år upphört. Risken finns att en ny försämringsperiod kommer i och med förändring även av SRB en trend som var tydlig vid senaste Elmiautställningen. Det är något svårt att förstå varför ryggmuskeln som ändå bär upp djuret skall avlas bort. I ryggen sitter ändå inget juver i alla fall inte till dags dato.

5 CapGeminiutredningen

En utredning av klassificeringsverksamheten utförd av konsultföretaget CapGemini överlämnades till Jordbruksverket i december 2009. Bakgrunden är den av Nutek angivna kostnaden 36 miljoner kronor för klassificeringsjournal som till en del är att betrakta som en administrativ börda för företagen. Detta definieras som kostnader som kommer av myndighetskrav utöver vad som föreskrivs i kommissionsförordningar och lagar. Cap Geminis utredning har resulterat i ett GD-beslut om att genomföra de prioriterade förslagen och inte gå vidare med de ej prioriterade. Jordbruksverket har beräknat att med nuvarande EU-regler kan besparingen bli fyra miljoner per år. Detta skall också vägas mot nyttan av att systemet fungerar även på mindre slakterier. Det av fårnäringen nyligen införda systemet för avelsvärdering av handjur bygger bland annat på resultat från klassificeringen. Eftersom fårslakten till allt större andel utförs på mindre slakterier skulle ett slopande av klassificeringskravet på mindre slakterier till avsevärd del slå undan benen på detta avelsvärderingssystem.